
Saknr: 2020/35639
Saksbehandlar Malene Utkilen
Dato: 27.10.2020

Til: Åse Kittang

Frå: Malene Utkilen, Hjalmar Olseth

Vurdering av klage på vedtak - dispensasjon frå byggegrense - fv. 49 - gnr,. 19
bnr. 349 - Kvam herad

Forslag til vedtak

Klage frå Svein Arne Trengereid over Infrastruktur og veg Forvaltning Vestland sitt vedtak av 31.01.2020 om å avslå søknad om dispensasjon frå byggegrensa til fylkesveg 49 til del av eigedom gnr. 19 bnr. 349 i Kvam herad, vert ikkje teken til følgje.

Samandrag

Ing Asbjørn Danielsen Holding AS, har på vegne av Svein Arne Trengereid, søkt om dispensasjon frå byggegrensa til fylkesveg 49 i brev av 16.12.2019. Søknaden gjeld tilbygg til eksisterande hytte på gnr. 19, bnr. 349 i Kvam herad. Infrastruktur og veg Forvaltning Vestland (heretter INV Forvaltning Vestland), fatta den 31.01.2020 vedtak om avslag på søknaden. Grunngeving for avslaget var nærleiken til fylkesvegen. Byggegrenser skal ta omsyn til trafikktryggleik, vedlikehald og drift av vegnettet, arealbehov ved ei eventuell utviding av veggen, og miljøet langs veggen. Svein Arne Trengereid har klaga på vedtaket i skriv av 27.02.2020.

INV har vurdert klagen og finn ikkje grunn til å endre avgjerda.

Dina Lefdal
fylkesdirektør

John Martin Jacobsen
seksjonssjef

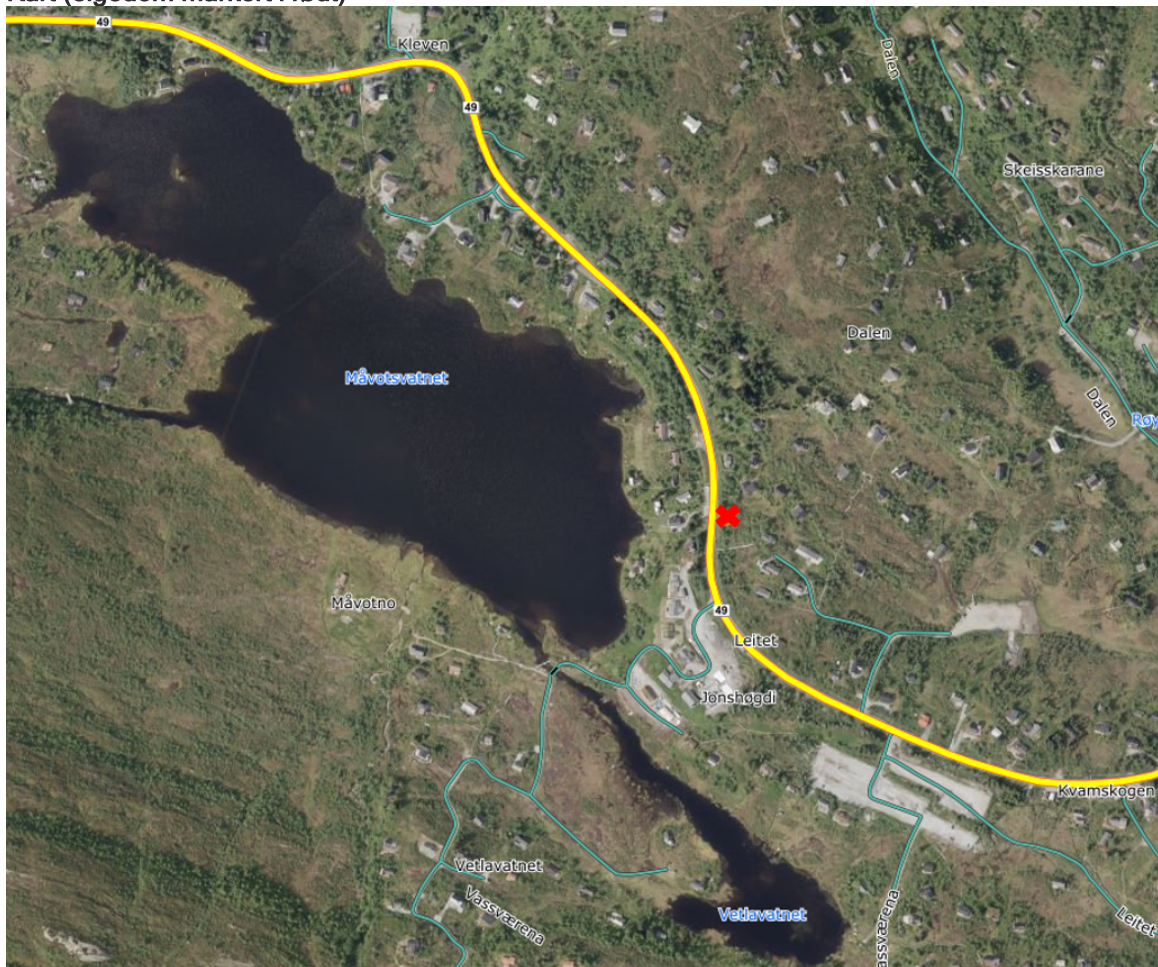
1. Bakgrunn

Ing Asbjørn Danielsen Holding AS, har på vegne av Svein Arne Trengereid, søkt om dispensasjon frå byggegrensa til fylkesveg 49 i brev av 17.12.2019. Søknaden gjeld tilbygg til eksisterande hytte på gnr. 19, bnr. 349 i Kvam herad. Avstanden frå omsøkt tiltak til midtlinja på fylkesvegen er oppgitt å vere 9,8 meter, og 6 meter frå vegkant.

Grunngjeving frå søker er slik:

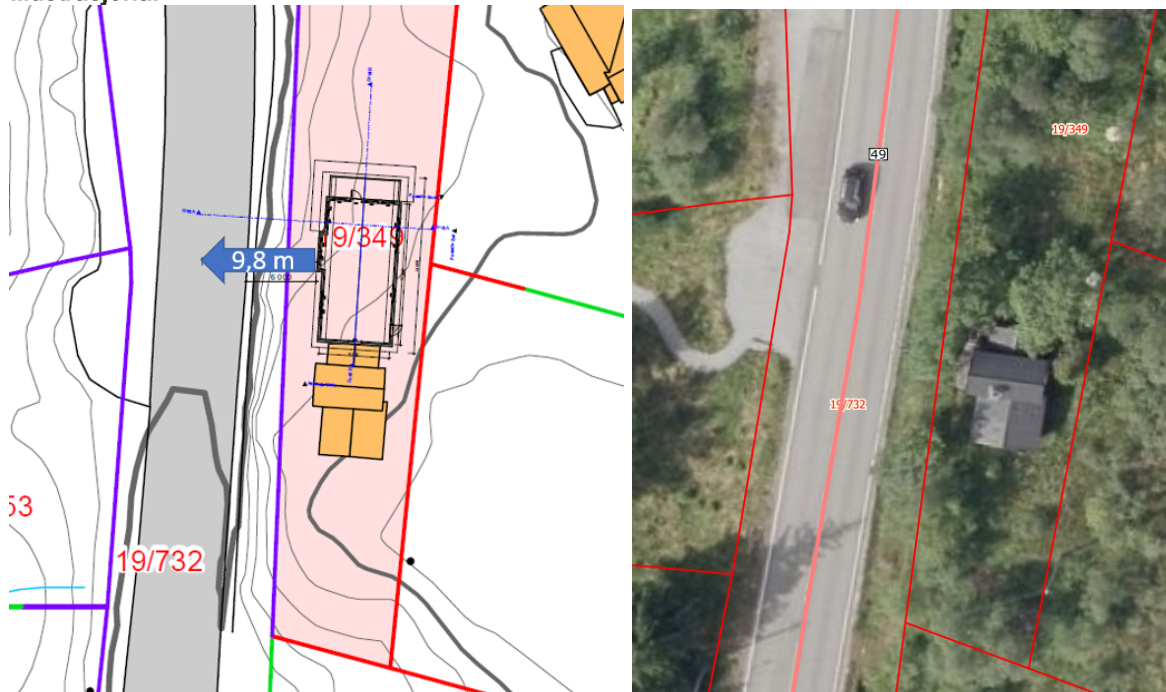
«Det er planlagt tilbygg på eksisterande hytte. Dagens hytte er også plassert nær hovudveg, og tilbygget endrar lite på dette. Då tilbygget er i forlenging av dagens hytte. Slik sett endrar dette ikkje på forhold som gjeld vegen, slik vi oppfatar det. Som vedlagt basiskart viser er det lite som endrar på dette [sjå illustrasjon neste side]. Ved bygging av hyttetilbygg vil det verte tatt omsyn til støy i prosjektering av ny konstruksjon. Soleis vert det betre for tiltakshavar i forhold til ev oppfatting av støy innvendig av fritidsbustad. Det er gjeve dispensasjon frå avstand til veg for anna hytte i nærleiken: 21/918.»

Kart (eigedom markert i rødt)

Illustrasjonar

2. Planstatus

Kommuneplanen sin arealdel, 2019 - 2030 Kvam herad, har føresegn om byggegrenser mot veg. Føresegn 1.6.3 stadfestar følgjande:

- a. Byggegrense mot fylkesveg 7, fylkesveg 49 og fylkesveg 48 er 50 meter, unntak er kor kommuneplan eller reguleringsplan viser anna byggegrense. For øvrige fylkesvegar gjeld ei byggegrense på 30 meter.
- b. Den til ein kvar tid gjeldande rammeplan for avkøyrslar og byggegrenser for riks- og fylkesvegar skal leggjast til grunn ved handsaming av søknad om dispensasjon frå den byggegrensa som føl av bokstav a).

Eigedomen ligg i noverande fritidsbebyggelse med plankrav i kommunedelplanen for Kvamskogen. Det er ikkje byggegrenser langs fylkesvegen i kommunedelplanen. Gnr 19 bnr. 349 er ikkje regulert.

3. Stadlege opplysingar

Fartsgrensa på staden er 80 km/t og årleg døgntrafikk (ÅDT) er 2400.

4. Vedtak av 31.01.2020

INV Forvaltning Vestland har i brev datert 31.01.2020 fatta slikt vedtak: «Med heimel i veglova avslår vi søknaden om dispensasjon frå byggegrensa mot fv.49 for å oppføre tilbygg til hytte på gnr.19 bnr.349 i Kvam herad.» Vedtaket er heimla i veglova § 30 og § 34.

Bakgrunnen for avslaget er nærleiken til fylkesveg. Avslaget var grunngeven slik:

«Avstanden frå omsøkt tiltak til midtlinja på fv. 49 er oppgitt til å vera 9,8 meter, og 6 meter til vegkanten. Byggegrenser skal ta omsyn til trafikktryggleik, vedlikehald og drift av vegnettet, arealbehov ved ei eventuell utviding av vegen, og miljøet langs vegen. Fv. 49 er i «Rammeplan for avkøyrslar med strekningsvis vurdering av haldning til byggegrenser for riks- og fylkesveg i Region vest (2017-2020)» klassifisert med haldningsklasse 2, med 50 meter byggegrense som utgangspunkt:

HALDNINGSKLASSE 2 (GUL) – Viktig hovudveg (regional og overordna lokal funksjon)

- Byggegrenser 50 meter
- Det vert vanlegvis ikkje gjeve dispensasjon utan at det føreligg ein Reguleringsplan

Kriterium som kan gje unntak i særskilte høve:

Der det er tilrettelagt med gang- og sykkelveg, busshaldeplass og fartsgrense 70 km/t eller lågare, kan søknad om dispensasjon frå byggegrensa vurderast.

Støykrava i byggtknisk forskrift skal oppfyllest.

Kvamskogen har i mange år hatt utfordringar med tanke på trafikktryggleik både for mjuke trafikantar og vegfarande elles. Området er snørikt, og har stor aktivitet både sommar og vinter.

Parkering i og langs fylkesvegen er og ei utfordring til tider. Byggegrenser, parkering og avkøyrslar har vore gjenstand for mange diskusjonar mellom Statens vegvesen, fylkeskommunen (den gong Hordaland fylkeskommune) og Kvam herad. Som fylgje av dette, er det i nyare reguleringsplanar på Kvamskogen lagt til grunn fylgjande:

- 50 meter byggegrense som utgangspunkt, med tilpassingar til lokale tilhøve.
- 20 meter byggegrense til parkeringsplassar, særskilt med bakgrunn i vintervedlikehold.
- Avkøyrslereproblematikk skal vera løyst før vidare utbygging.

Ny tunnel forbi Tokagjelet kan føra til endringar i trafikksituasjonen på deler av Kvamskogen. Kommunedelplanen har vore på høyring, men ein har ikkje landa på endeleg løysing. Det er difor usikkert kor vidt det er behov for areal for utviding av fylkesvegen på denne strekninga, og oppføring av nytt tilbygg så nærme vegen vil etter vårt syn kunne gi ytterlegare utfordringar ved ei eventuell utviding av vegen, uavhengig av eksisterande hytte.

Både eksisterande hytte og planlagt tilbygg ligg i raud støysone. Det vert sagt i søknaden at ein skal ta omsyn til støy i prosjekteringa av tilbygget. Raud støysone er det mest støyutsette arealet langs vegen, og det vert i denne sona frårådd oppføring av til dømes fritidsbustad.

I grunngeving frå søkjar, vert det sagt at det er gjeve dispensasjon for ei anna hytte i nærleiken. Statens vegvesen gav i utgangspunktet avslag på denne søknaden, men søkjar fekk medhald etter å ha klaga på vedtaket. Me vil i den samanheng understreka at avstanden i det tilfellet var 21 meter til midtlinja på fylkesvegen, dvs over det dobbelte av det som er søkt om for gnr. 19 bnr. 349.»

5. Rettsleg grunnlag

Det går fram av veglova § 1 a at:

«Formålet med denne lova er å tryggje planlegging, bygging, vedlikehald og drift av offentlege og private vegar, slik at trafikken på dei kan gå på eit vis som trafikantane og samfunnet til ei kvar tid kan vere tente med. Det er ei overordna målsetting for vegstyremaktene å skape størst mogleg trygg og god avvikling av trafikken og ta omsyn til grannane, eit godt miljø og andre samfunnsinteresser elles.»

Det går fram av veglova § 29:

«Langs offentlig veg skal det vere byggegrenser fastsette med heimel i denne lova, dersom ikkje anna følgjer av arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Byggegrensene skal ta vare på dei krava som ein må ha til vegsystemet og til trafikken og til miljøet på eigedom som grenser opp til veggen og medverke til å ta vare på miljøomsyn og andre samfunnsomsyn.»

Det går fram av veglova § 30:

«Utan særskilt løyve frå vegstyremakta kan byggverk, her òg laus kiosk, opplag eller anna større innretning ikkje plasserast innafor byggegrenser som er fastsette i eller med heimel i § 29.»

Det går fram av veglova § 34:

«Når byggverk eller anna innretning som nemnt i §§ 30 eller 32 heilt eller delvis ligg eller er plassert i strid med denne lova eller med føresegner gitt med heimel i lova, må byggverket eller innretninga ikkje utan særskilt løyve frå vegstyremakta på nokon måte endrast slik at byggverket eller innretninga vert meir i strid med lova..»

Rammeplan for avkøyrslar og byggegrenser på riks- og fylkesvegar 2017-2020 (heretter Rammeplanen) er eit ikkje juridisk bindande dokument, men skal gje føringar for kva som skal leggjast til grunn ved handsaming av avkøyrslar- og byggegrensesaker. Rammeplanen har vore til endeleg behandling i Hordaland fylkeskommune og i Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Dei einskilde vegane har fått tildelt ein haldningsklasse som gjeld mellom anna byggegrensesakene. Haldningsklassane er ein peikar på kor strengt søknadene bør vurderast. Haldninga er visualisert med ulike fargekodar på kart. Fylkesvegnettet er sett i ein av fire haldningsklasser:

1. Meget streng haldning (Raud).
2. Streng haldning (Gul).
3. Mindre streng haldning (Blå).
4. Lite streng haldning (Grøn).

Det går fram av reglement for folkevalde organ og delegering for Vestland fylkeskommune, reglement for klagenemnda pkt. 5, klagenemnda sin kompetanse: «Klagenemnda sin kompetanse går fram av forvaltningslova § 34. Vedtaket det vert klaga på kan avvistast, stadfestast, opphevast eller endrast på dei vilkåra som går fram av lova».

6. Klagen

Svein Arne Trengereid har den 27.02.2020 sett fram klage på vedtak om avslag. I klagen står det mellom anna at eigedomen er smal, og der er berre mogleg å byggje på hytta på nord- eller sydsida. Tilbygget vil romme kjøkken, stove, bad, ny inngang, og terrasse. Tilbygget kjem ikkje nærare veggen enn eksisterande situasjon.

Det er ikkje køyrbar tilkomst til eigedomen, og eigar leiger plass til parkering på parkeringsplass i nærleiken. Klagar opplyser at han kjem til eigedomen frå austsida. Tilbygget vil vere ferdigmodular som vil bli løfta på plass med bruk av gravemaskin. Det er difor ikkje nødvendig å stenge fylkesvegen for å få dette til.

Klagar viser til at eigedomen har stup/skjering mot fylkesvegen, og at det difor ikkje er aktuelt å plassere snø på eigedomen når entreprenørens snørydding krevjar det.

Det er vist brev frå Multiconsult datert 16.11.2015, med oppstartsvarsel om detaljreguleringsplan gang- og sykkelveg frå NAF til Eikedalen. I oppstartsvarselet står det at «Føremålet med planen er i hovudsak gang- og sykkelveg langs sørsida av fylkesveg 7 [fylkesveg 49]». Omsøkt eigedom ligg på nordsida av fylkesvegen, og klagar meiner difor at tilbygget ikkje vil kome i konflikt med planen.

Statens vegvesen foreslo i 2019 å redusere fartsgrensa over Kvamskogen frå 80 km/t til 60 km/t.

Klagar viser vidare til kommunedelplan for Kvamskogen, Fv 49 tunnel forbi Tokagjelet. Når tunnelen er bygd, viser klagar til at fylkesveg 49 forbi eigedomen kan bli omklassifisert til kommunal veg. Klagar meiner at Kvam herad vil godta avstanden frå tilbygget til ein kommunal veg.

I søknaden er det opplyst at tilbygget vil bli støysikra etter krav i byggteknisk forskrift. Det er vist til at trafikkstøy vil bli redusert når tunnelen er bygd.

Klagar viser til at hyttenabo ved gnr. 21, bnr. 918 som fekk dispensasjon frå byggegrensa til å oppføre tilbygg 21 meter frå fylkesvegmidte. Klagar stiller spørsmål ved om det er likskap for lova når han ikkje får dispensasjon frå byggegrensa.

I klaga er det vist til at hytta vart bygga i 1959, og at det difor er problematisk at nye reglar kan ha tilbakeverkande kraft, og viser til Rammeplanen som avslaget er delvis grunngeven med. Dersom klaga ikkje fører fram, meiner han at fylkeskommunen i praksis har ekspropriert eigedomen.

Vi viser til vedlegg med klagen i sin heilskap.

7. Infrastruktur og veg si vurdering av klagen

Veglovens §§ 29 og 30 er klar i sin ordlyd. Det er ikkje tvil om at tilbygget det er søkt om kjem inn under ordlyden og dermed forbodet.

Høgsterett sa dette om §29 i ein dom av 23.05.2014:

«Veglova ble endret ved lov 1. mars 1996. Ved denne lovendringen ble formålsbestemmelsen i § 1 a tatt inn. Samtidig fikk § 29 første ledd et nytt andre punktum om formålet med reglene om byggegrensar langs offentlig vei, hvor det heter: "Byggegrensene skal ta vare på dei krava som ein må ha til vegsystemet og til trafikken og til miljøet på eigedom som grenser opp til vegen og medverke til å ta vare på miljøomsyn og andre samfunnsomsyn." At formålet er presisert på denne måten, underbygger at disse hensyn må tillegges betydelig vekt ved tolkningen av loven. Det går fram av forarbeidene at dette blant annet gjelder hensynet til trafikkikkerhet og fri sikt langs veien, og det å legge til rette for vedlikehold av veien.»

Byggegrenser skal ta omsyn til trafikktryggleik, vedlikehald og drift av vegnettet, arealbehov ved ei eventuell utviding av vegen, og miljøet langs vegen. Den generelle byggegrensa mot fylkesvegar er 50 meter i veglova. Dette betyr at 50 meter er hovudregelen, men lova opnar for at vegmynde kan gjere unntak. Det skal leggest opp til ei konsekvent behandling av søknadar om dispensasjon. Rammeplanen er eit verktøy i dette arbeidet.

Det er søkt om å oppføre tilbygg til eksisterande hytte på gnr. 19 bnr. 349 i Kvam herad. Tilbygget vil bli plassert 9,8 meter frå vegmidte, og 6 meter frå vegkant. Ut i frå teikningane vi har motteke, ser det ut som at det omsøkte tilbygget vil doble storleiken på hytta. Søknadar om større tilbygg vurderast på same måte som nybygg.

Areal for drift, vedlikehald og utbetring

Omsynet til rasjonell drift- og vedlikehald av vegnettet tilseier at det er behov for ei avgrensing i kva som kan byggjast nær vegen. Døme på slike behov er areal som sikrar moglegheit for effektiv vinterdrift med plass til snøopplag og naudsynt avstand til bygningar og likande som kan skadast. Byggverk eller innretningar tett innpå vegen kan hindre rasjonell brøyting og snøopplag og vere til

klar ulempe for den daglege drifta av vegnettet. Vindauge vendt mot vegen så nær at snøplog eller fres kaster snø mot dem, vil vere til ulempe både for hytteeigar og brøytemannskapet. Brøytemannskapet vil vanlegvis forsøke å unngå skade. Dermed vil farten settast ned og brøyting kan bli mindre rasjonell. I klagen er det vist til at eigedomen har skjering mot fylkesvegen og at det difor ikkje er aktuelt å plassere snø på eigedomen. Høgdeforskjell mellom vegen og eigedomen der tilbygget er søkt plassert er under fire meter. Det er snørikt på Kvamskogen, og det kan bli store mengder snø som kan bli aktuelt å plassere på eigedomen.

For samfunnet er det viktig å syte for at det finns areal langs vegen som kan nyttast ved ulike framtidige utbetringstiltak. Dette kan vere mindre tiltak som enklare kurveutretting, mindre utbetring av vegbreidd eller sikring av sideterreng. Det kan også vere trong for større tiltak som bygging av gang- sykkelveg. Rammeplanen for vurdering av avkøyrslar og byggegrenser har gitt strekninga haldningsklassen «streng». Dette inneber at vi legg til grunn ei byggegrense på 50 meter, men at ei mindre byggegrense kan bli vurdert i einskilde saker, dersom det er tilrettelagt tilbod for mjuke trafikantar. Det finns ikkje slikt tilbod langs strekninga på fylkesveg 49.

Klagar viser til oppstartsvarsel frå Multiconsult frå 2015, der «Føremålet med planen er i hovudsak gang- og sykkelveg langs sørsida av fylkesveg 7 [fylkesveg 49]». Omsøkt eigedom ligg på nordsida av fylkesvegen. Reguleringsplanen har ikkje vore på høyring, og det er ikkje utarbeidd eit detaljert forslag. Det kan bli trong for å endre vegbana og rette ut kurver. Eit større tilbygg så nær fylkesvegen vil kunne gi utfordringar ved eventuelle utbetringstiltak. Direktør for infrastruktur og veg er kritisk til å oppføre eit større tilbygg 9,8 meter frå fylkesvegmidte, og viser til at Rammeplanen rår til ein minimum byggegrense på 15 meter til fylkesvegar med lokal funksjon som har fått «lite streng» haldningsklasse.

Nedsett fartsgrense

Rammeplanen stadfestar at eit kriterium for vurdering mindre byggegrense enn 50 meter er fartsgrense på 70 km/t eller lågare. Fartsgrense på staden er 80 km/t. Klagar viser til mogleg nedsett fartsgrense på staden til 60 km/t. Statens vegvesen sendte slikt forslag på høyring i 2019, men politiet og Kvam herad var kritisk til forslaget. Ein konkluderte difor med å vurdere nedsett fartsgrense på nytt etter regionreforma. Fylkeskommunen vil sende ei ny tilråding på høyring i haust.

Kommunedelplan for fylkesveg 49 Tunnel forbi Tokagjelet

Kvam herad har gjort vedtak om «Kommunedelplanen «Fylkesveg 49 Tunnel forbi Tokagjelet», og det er venta at Samnanger kommune vil gjere vedtak om kort tid. Klagar argumenterer for at det vil bli mindre trafikk når tunnelen er bygd, og at fylkesvegen vil bli omklassifisert til kommunal veg. Korkje finansiering eller tidsramme for gjennomføring av kommunedelplanen er avklart. Ei eventuell omklassifisering av fylkesvegen vil ikkje bli tatt opp til vurdering før etter tunnelen er ferdigstilt. Direktør for infrastruktur meiner at dei framtidige forholda på staden ikkje kan leggest til grunn ved vurdering av tiltak som krevjar dispensasjon.

Miljø

Byggegrensene skal også ivareta miljøomsyn. Som hovudregel skal ein unngå støyfølsam busetnad i raud støysoner. Ein kan vurdere å oppføre ny busetnad i den gule støysona, dersom det kan dokumenterast at avbøtande tiltak gjev tilfredsstillande støytilhøve. Når det gjeld tilbygg til einingar som ligg innanfor støysoner og nærare vegen enn byggegrensa etter veglova, vil miljøtilhøva vere grunn for avslag dersom det gjeld eit større tilbygg eller tilbygget vil gi langtidsopphald for fleire personar enn tidlegare. Ut i frå teikningane vi har motteke, ser det ut som at det omsøkte tilbygget vil doble storleiken på hytta. Eigedomen i sin heilskap ligg innanfor raud støysoner. Direktør for infrastruktur og veg er difor kritisk til eit tilbygg av dette omfanget i raud støysoner.

Likskap for lova

Søknadar om dispensasjon frå byggegrensa til veg vil i utgangspunktet vere gjenstand for ein open interesseavveining der tyngda til veginteressene i høve til søkar generelt vil minka med aukande avstand frå vegen. Klagar viser til at hyttenabo fekk dispensasjon for å oppføre tilbygg 21 meter frå fylkesvegmidte i 2018, og stiller spørsmål ved om det er likskap for lova når han ikkje får dispensasjon frå byggegrensa. Direktør for infrastruktur og veg meiner at det er vesentlig forskjell på 21 meter og 9,8 meter.

Spørsmål om eiegenomen i praksis er ekspropriert

Klagar meiner at eiegenomen i praksis er ekspropriert dersom klaga ikkje fører fram, og meiner det er problematisk at Rammeplanen frå 2017 har tilbakeverkande kraft for eldre eiegenomar. Direktør for infrastruktur og veg viser til at Rammeplanen ikkje er eit juridisk bindande dokument, men ein rettleiar for vurdering av søknadar om dispensasjon frå byggegrensa fastsett i veglova. Byggegrensene i veglova gjeld nye tiltak.

Oppsummering

Vi har vurdert klagen, og dei argumenta som kjem fram der.

Fylkesdirektør for infrastruktur og veg finn ikkje grunnlag for å gjera om vedtaket.

Vedlegg

- 1 CCF02032020
- 3 CCF02032020_0001
- 4 CCF02032020_0002
- 5 CCF02032020_0003
- 6 CCF02032020_0004
- 7 CCF02032020_0005
- 8 CCF02032020_0006
- 9 Søknad - vedlegg
- 10 Vedlegg
- 11 situasjonsplan
- 12 Avslag på søknad om dispensasjon frå byggegrense - gnr. 19 bnr. 349 - Kvam herad